

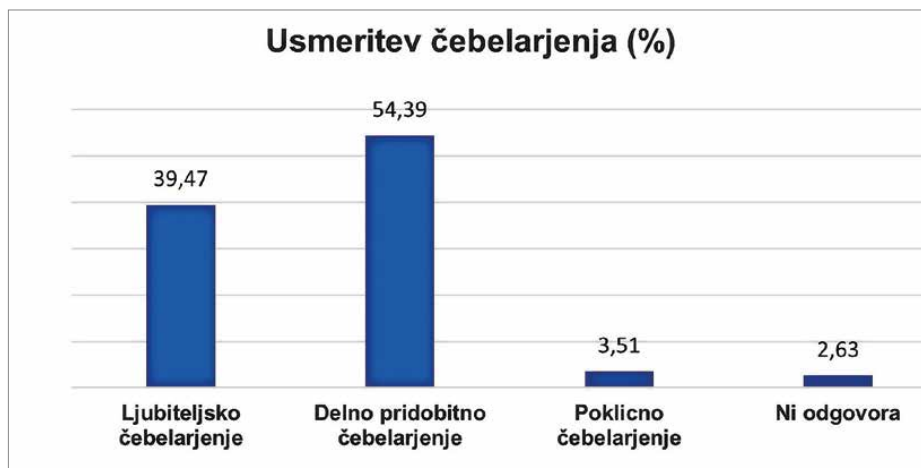
Na spletni vprašalnik, ki je obsegal 62 vprašanj, je odgovorilo 11.567 čebelarjev iz 99 držav. Čebelarji so izpolnjevali enak vprašalnik, preveden v 23 jezikov. Seveda je bilo število vrnjenih vprašalnikov dokaj različno. Več kot 100 vprašalnikov je bilo iz 23 držav, od 11 do 100 vprašalnikov iz 13 držav in 1 do 10 vprašalnikov iz 63 držav. Čebelarji iz Slovenije so prispevali 114 izpolnjenih vprašalnikov. Čebelarji ki so se odzvali so imeli imeli končano srednjo šolo (43 %) in univerzo (49 %) in inajo redni dostop do interneta (96 %). Med njimi je bilo 89 % čebelarjev in 9 % čebelark.

Rezultati odgovorov slovenskih čebelarjev

V tem prispevku prikazujemo analizo nekaterih odgovorov slovenskih čebelarjev. Pripravljamo pa tudi pregled odgovorov vseh čebelarjev, ki so sodelovali v izpolnjevnju vprašalnik. Zato bo zanimiva primerjalna analiza vseh sodelujočih čebelarjev iz 99 dežel.

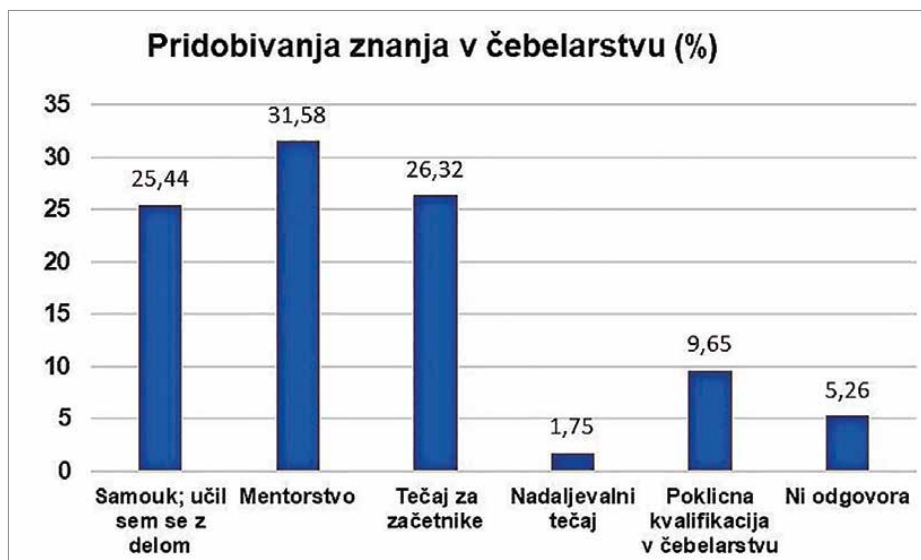
V okviru poizvedovanja v Sloveniji smo dobili večino odgovorov od »delno pridobitnih čebelarjev« in poklicnih čebelarjev. Okrog četrtnina je bila takih, ki so znanje pridobivali sami, kot samouki čebelarji. Zanimiva je sorazmerno visoka stopnja zanimanja za strokovno

Usmeritev čebelarjenja (%)

Graf 2: Usmeritev čebelarjev

Pridobivanja znanja v čebelarstvu (%)

Graf 3: Začetno pridobivanje znanja v čebelarjenju

pravilno delo v čebelarstvu s pomočjo mentorjev ali udeležbe na tečaju za čebelarje začetnike (58 %). Približno 10 % čebelarjev pa je pridobilo nacionalno poklicno kvalifikacijo v čebelarstvu.

Nova stalna razstava Živeti skupaj. O čebeli in človeku v Čebelarskem muzeju Radovljica

V petek, 21. maja, smo v Radovljici ob svetovnem dnevu čebel slovesno odprli prenovljen Čebelarski muzej z novo stalno razstavo Živeti skupaj. O čebeli in človeku. Avtorica razstave je dr. Petra Bole, odprtja pa se je udeležil tudi predsednik Republike Slovenije Borut Pahor. Poudaril je pomen svetovnega dneva čebel in dejal, da se bomo Slovenci vedno lahko s ponosom spomnili, da smo bili njegovi pobudniki. Pozval je, da ta dan izkoristimo ne le za ohranjanje narave in dediščine čebelarstva v muzeju za naše zanamce, temveč obenem tudi za trajnostno naravnano življenje.

V Čebelarskem muzeju smo se v letu 2020 po več kot 20 letih lotili projekta prenove prostorov in postavitve nove stalne razstave z naslovom **Živeti skupaj. O čebeli in človeku**. Pri projektu smo sodelovali s strokovnjaki in partnerji, ki se zavedajo pomena dediščine čebelarstva in trajnostnega razvoja ter jim ni vseeno za našo prihodnost. Ob prenovi prostora muzeja v Radovljiški graščini smo pod ometom odkrili tudi lepe poslikave, ki smo jih restavrirali.

Nova razstava je zasnovana celostno in interdisciplinarno. **Sloni na treh stebrih – dediščini**

čebelarstva, doživetju in izobraževanju. Poudarek je na sodobni interpretaciji muzejskih predmetov in drugih čebelarskih vsebin z več interaktivnimi vsebinami, tako poslikanih panjskih končnic, čebelnjakov, panjev košev, čebelarkega orodja in opreme, ozaveščanju o pomenu čebel in njihovi ogroženosti, opravešanju, pašah, urbanem čebelarstvu, boleznih, alternativnih opraveševalcih ...

Poseben prostor namenjamo trgovini s kranjsko čebelo, ko so od sredine 19. do sredine 20. stoletja zaradi izvrstnih lastnosti in velikega povpraševanja pospešeno izvažali naše čebele po svetu. Potovale so prav na vse konce sveta, od Avstralije, Japonske do Južne Amerike, Kanade, po pošti, z vlakom, ladjami, včasih celo z zrakoplovom ... v različne kraje sveta, označene na velikem globusu. Predstavljamo del digitalizirane

korespondence Jana Strgarja, ki je prodajal matice in čebele prav po celem svetu, tako posameznim kupcem kot uglednim svetovnim institucijam.

Posebno mesto ima tudi naš prvi čebelarski učitelj Anton Janša, ki mu je namenjen poseben prostor, kjer so sistematično obrazložena njegova spoznanja, ki ga uvrščajo med začetnike modernega čebelarstva.

Vsebine so dopolnjene s čudovitimi fotografijami Ivana Esenka, Francija Šivica, Luka Dakskoblerja in Miša Serajnika. Ilustracije je pripravila Andrejka Čufer. Računalniške animacije, filmi in kvizi vas popeljejo v svet spoznavanja poslikanih panjskih končnic, nabiranja medovitih rastlin, izdelave loškega kruhka, izdelave satnic, pomena drugih opraveševalcev, pomena svetovnega dneva čebel, velikih čebelarjev in ogroženosti čebel danes. V muzeju si lahko tudi oprtate krošnjo s kranjiči in nesete čebele na pašo, tako kot nekoč, ter poskusite različne vrste medu. Za naš opazovalni panj in naše čebele pa skrbno skrbi čebelar Miha Rozman.

Posebno ponosni smo na zbirko skoraj 800 primerkov poslikanih panjskih končnic, ki je največja v Sloveniji – tako po številu kot po reprezentativnosti. Najznamenitejša je tista z motivom božjepotne Marije iz leta 1758, ki je najstarejša ohranjena poslikana panjska končnica. Na gostovanju je tudi razstava Slovenskega etnografskega muzeja, ki se predstavlja s svojimi poslikanimi panjskimi končnicami.

V muzeju predstavljamo tudi nekatere vrste panjev, med njimi smo prav ponosni na lepo ohranjene kranjičce. Med koši izstopa koš z ohranjenim satovjem, prvič predstavljen v takšni obliki v muzeju. Predstavljamo prve izvedbe AŽ-panja in prav poseben panj, ki ga je velečebelar Jan Strgar predstavljal po veliko svetovnih razstavah. Prvič so tudi na ogled medalje in priznanja velečebelarja *Mihaela Ambrožiča, ki jih je prejel na svetovnih razstavah.*

Na interaktivni predstavitvi čebelnjakov se v muzeju tokrat predstavlja Čebelarsko društvo Radovljica z vsemi čebelnjaki svojih članov društva. **Muzej ob tej priložnosti vabi vsa druga čebelarska društva, da na veliki projekciji pripravijo predstavitev svojih čebelnjakov.**

Čebelarski muzej, ki je sicer odprl svoja vrata že leta 1959, prijazno vabi vse čebelarje, da si ogledajo in doživijo našo razstavo. **Člani ČZS imajo ob vstopnini tudi popust, vsi člani čebelarskih krožkov pa prost vstop.** Dobrodošli!

Dr. Petra Bole